שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

מבחן מסכם: מיומנויות גמרא: מונחים, ארמית ומבנה סוגיה

משך המבחן: 45 דקות · 100 נקודות. ענו על כל השאלות. הניקוד רשום ליד כל שאלה.

1. **חלק א: שאלות בחירה (30 נקודות)**

הקיפו את התשובה הנכונה. כל שאלה: 6 נקודות.

1. מה פירוש המונח "תניא"? **(6 נק')**

א. שנינו במשנה
ב. שנוי בברייתא
ג. בוא ושמע
ד. נשארה קושיה

2. מה ההבדל בין "קשיא" לבין "תיובתא"? **(6 נק')**

א. אין ביניהם הבדל
ב. בקשיא נשארה קושיה אבל הדעה לא נדחתה; בתיובתא הדעה נדחית
ג. קשיא היא שאלה של ספק, ותיובתא היא הפתרון שלה
ד. קשיא באה מן המשנה, ותיובתא מן התורה

3. מה אומרת הגמרא כשנשארה שאלה ("בעי") בלי פתרון? **(6 נק')**

א. פשטה
ב. תיקו
ג. תא שמע
ד. מתני'

4. מה פירוש המילה הארמית "אמאי"? **(6 נק')**

א. מה
ב. למה
ג. איפה
ד. גם

5. בסוגיית "פתח בכד וסיים בחבית", מה אמר רב פפא? **(6 נק')**

א. כד וחבית הם שני כלים שונים
ב. כד וחבית הם אותו כלי
ג. הולכים בממון אחר הרוב
ד. המשנה טעתה בלשון

2. **חלק ב: מונחים, ארמית ומבנה (30 נקודות)**

6. תרגמו לעברית: (א) הוה אמינא (ב) מהו דתימא (ג) קא משמע לן (ד) כולי עלמא **(8 נק')**

7. מה התפקיד של "תא שמע" בסוגיה, ומה התפקיד של "מתיב"? במה הם דומים ובמה שונים? **(8 נק')**

8. מה ההבדל בין "בעי" לבין "פשטה"? בסוגיית "הניח גחלת על לב עבדו": מי שאל ומי פתר? **(7 נק')**

9. מה מסמנים הקיצורים "מתני'" ו"גמ'"? ומה פירוש "סתם הגמרא"? **(7 נק')**

3. **חלק ג: קריאה והבנה (25 נקודות)**

הקטע לקוח מסוגיית "פתח בכד וסיים בחבית" (בבא קמא כז ע"ב). קראו וענו.

> לָא צְרִיכָא, דְּרוּבָּא קָרוּ לַהּ לְכַדָּא ״כַּדָּא״ וּלְחָבִיתָא ״חָבִיתָא״, וְאִיכָּא נָמֵי דְּקָרוּ לְחָבִיתָא ״כַּדָּא״ וּלְכַדָּא ״חָבִיתָא״; מַהוּ דְּתֵימָא: זִיל בָּתַר רוּבָּא,
>
> קָא מַשְׁמַע לַן דְּאֵין הוֹלְכִין בְּמָמוֹן אַחַר הָרוֹב.
>
> (בבא קמא כז ע"ב; נוסח הגמרא מתוך ספריא, כפי שהוא מופיע בשיעור 2 ביחידה)

10. תרגמו לעברית את המילים "מהו דתימא: זיל בתר רובא". **(8 נק')**

11. איזה מצב מתארת הגמרא אחרי המילים "לא צריכא"? כתבו במילים שלכם. **(8 נק')**

12. מה "קא משמע לן" כאן, ומה תפקידו של כל אחד משלושת השלבים: "לא צריכא" / "מהו דתימא" / "קא משמע לן"? **(9 נק')**

4. **חלק ד: שאלת חשיבה (15 נקודות)**

13. כתבו "סוגיה" קצרה משלכם על כלל בבית הספר או בבית (למשל: אסור לאכול בכיתה). הסוגיה צריכה לכלול: קושיה, תירוץ, "מהו דתימא" ו"קא משמע לן". השתמשו לפחות בשני מונחים בארמית. **(15 נק')**